

การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ได้รับการสอนอ่าน ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ

**A Comparison of Critical Reading Ability in Thai Language of
Prathomsuksa 5 Students by Using the Scientific Method and
Conventional Reading Instruction**

นายณฐนน แก้วกันจร^{1*}

Nathanon Kaewkanjohn^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดลาดเป้ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง จากนั้นแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและควบคุม กลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ และแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มควบคุมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

¹ นิสิตบัณฑิตศึกษาศาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000.

¹ Graduated student, Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Muang, Phetchaburi 76000, Thailand.

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail): nathanon2009@hotmail.com

3. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare critical reading ability of Prathomsuksa 5 students by using the scientific method and the conventional method. The sample groups of this research were 60 Prathomsuksa 5 students of Watladpeng school the first semester of the academic year 2009 in Muangsamutsongkhram district, Samutsongkhram province. They were divided into two groups: experimental group was taught by using the scientific method, however the control group was taught by conventional method. The research instruments were scientific method lesson plans, the conventional method lesson plans and a critical reading ability test. The data were analyzed by using t-test dependent and independent group.

Research findings showed that :

1. The critical reading ability scores before and after treatment of the experimental group were significantly different at .001 level; and the scores after the experiment was higher than the pre-experiment.

2. The critical reading ability scores before and after treatment of the control group were significantly different at .001 level; and the scores after the experiment was higher than the pre-experiment.

3. The critical reading ability scores of the experimental group and control group after the treatment were significantly different at .001 level; and the scores of the experimental group was higher than the control group.

Key words : critical reading, scientific method

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งข่าวสารต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดได้อย่างรวดเร็ว มีการโฆษณาชวนเชื่อออกมาในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ โฆษณาต่าง ๆ มีการแข่งขันกัน

มากขึ้น เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้า ดังนั้น การอ่านเพื่อจดจำและนำความรู้ไปใช้เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ เนื่องจากบางครั้งมีการเขียนข้อมูลที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง ผู้อ่านจึงต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจที่อ่านหรือที่เรียกว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งการอ่าน

อย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง เป็นการอ่านที่ต้องใช้สติปัญญาในการหาเหตุผล ใช้ความรู้ความคิดวินิจฉัย และประเมินสิ่งที่อ่าน ว่ามีความถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด การอ่านประเภทนี้อาศัยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นพื้นฐานดังที่ อารี (2546) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการรับสารที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาทุกระดับชั้น โดยเฉพาะในยุคที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารจึงมีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ทักษะพื้นฐานในการรับข้อมูลที่สำคัญทักษะหนึ่งก็คือ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพราะจะช่วยให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและจะเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ ธิดา และนภลัย (2544) มีความคิดเห็นตรงกันว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินได้ว่าข้อความหรือเรื่องที่อ่านนั้นสิ่งใดเป็นใจความสำคัญสิ่งใดเป็นใจความประกอบ และสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะต้องอาศัยความคิดควบคู่กันไป ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในขณะที่อ่าน เมื่อผู้อ่านรู้จักคิดไตร่ตรองหาเหตุผลก็จะช่วยให้ผู้อ่านรู้เท่าทันสิ่งที่ตนอ่านไม่หลงเชื่อสิ่งใดก่อนที่จะค้นหาเหตุผลมาพิสูจน์ความจริง นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ พัฒนาสติปัญญาให้รู้จักคิดใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นการอ่านวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจลำดับขั้นใน

การวิเคราะห์วินิจฉัยเรื่องราวที่อ่านว่า น่าเชื่อถือหรือไม่ ทั้งนี้เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ตรวจสอบค่าให้ผู้อ่านเห็นความแตกต่างระหว่างความจริงกับความคิดเห็น อีกทั้งยังพิจารณาความแตกต่างระหว่างความจริงกับเรื่องที่แต่งขึ้น เข้าใจคุณลักษณะของผู้เขียน ทั้งยังเข้าใจถึงความทันสมัยของข้อความ และรู้ถึงความถูกต้องของเนื้อหาการใช้ภาษาตลอดจนการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏในเรื่องด้วย กล่าวได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านในขั้นสูงที่ผู้อ่านจะต้องมีทักษะ หรือความชำนาญขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ซึ่งจะนำไปสู่ การฝึกฝนทักษะการอ่านขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งเป็นการอ่านขั้นวิจารณญาณนั่นเอง และจากการศึกษาลำดับขั้นพัฒนาในการอ่านของนักเรียน พบว่าพัฒนาการทางร่างกายมีผลต่อพัฒนาการอ่านของนักเรียน ครุจำเป็นต้องศึกษาลำดับขั้นพัฒนาความคิด และลำดับขั้นพัฒนาการอ่านควบคู่กันไป ซึ่งเมื่อพิจารณาลำดับขั้นความคิดของเพียเจต์ (สุนันทา, 2543 อ้างถึง Piaget, 1970) พบว่า เด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นระดับที่รู้จักใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และจัดลำดับความคิดของตนเองได้ มีการพัฒนาการอ่านอยู่ในขั้นที่ครุควรเริ่มการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ถึงแม้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จะให้ความสำคัญแก่การอ่านของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาในการอ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังที่ สุนันทา (2535) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านสรุปได้ว่า นักเรียนมักจะอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องราวมากกว่าที่จะอ่านเพื่อคิดวิจารณ์ การที่จะ

ทำให้นักเรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้นั้น จึงเป็นหน้าที่ที่ครูควรหาวิธีการหรือสื่อการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต และสายใจ (2538) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่า นักเรียนในปัจจุบันยังไม่เห็นถึงความสำคัญของวิชาภาษาไทยเท่าที่ควรสาเหตุอาจมาจากนักเรียนไม่มีจุดหมายในการเรียน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนในที่สุดก็ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาภาษาไทย นอกจากนี้ ดันกิน (ภานุพงศ์, 2549ก อ้างถึง Dunkin, 1993) ได้กล่าวว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ นักเรียนมักจะอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องราวมากกว่าจะอ่านเพื่อคิดวิจารณ์ ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณปัญหาสืบเนื่องมาจากไม่มีโอกาส และไม่เข้าใจวิธีการในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่ครูประถมศึกษาพบคือ นักเรียนในชั้นมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

นอกจากสภาพปัญหาต่างๆ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวมาแล้วนั้น ยังปรากฏข้อมูลปัญหา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่าน ดังรายงานผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 ของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงครามพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยังอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา กล่าวคือ ผลจากการทดสอบนักเรียนจำนวน 2,745 คน คะแนนเต็ม 100 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.17 (สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม, 2552 ก) จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้แล้ว สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการสุ่มเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม จำนวน 618 คน ในวิชาทักษะการคิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากคะแนนเต็ม 48 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 19.17 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม, 2552 ข) ซึ่งเป็นคะแนนที่ไม่สูงนัก มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และต้องปรับปรุงถึงร้อยละ 94.82 นับว่ามีจำนวนนักเรียนที่ต้องพัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณค่อนข้างมาก

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังกล่าว เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า สาธการอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนักเรียนมีการทดสอบค่อนข้างต่ำจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ภานุพงศ์ (2549ข อ้างถึง สุันทนา, 2535) ได้กล่าวว่า การสอนอ่านให้ถึงขั้นวิจารณ์ญานนั้น ครูจำเป็นต้องสอนให้นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อเรื่องแล้วเก็บใจความสำคัญของเรื่องให้ละเอียดถี่ถ้วน สอนให้รู้จักอ่านในลักษณะเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งต้องอาศัยเนื้อหาจากการอ่านมาแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง ความลำเอียง ความจริงหรือความเท็จ การอ่านดังกล่าวช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ และมีความคิดที่กว้างลึกซึ้ง รู้จักคิดวินิจฉัยข้อความที่อ่านได้ ซึ่งวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่สามารถนำมา

ใช้ได้คือ การสอนอ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์

การสอนอ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์เป็นวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิจารณ์เกี่ยวกับสิ่งที่นำมาใช้ในการอ่าน ใช้ได้ทั้งสื่อประเภทที่เป็นความรู้และความบันเทิง วิธีการอ่านจะเร็วให้นักเรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการวางพื้นฐานไปสู่แนวทางในการฝึกให้รู้จักวิธีคิดประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับนอกจากจะพัฒนาการอ่านแล้วยังจะพัฒนาการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากการอ่าน สุรนันทา (2543) กล่าวถึงการสอนอ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์ไว้ว่าเป็นวิธีแก้ปัญหาโดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมได้จากการอ่าน จากการทดลอง ตลอดจนจากการใช้วิธีอื่น ๆ การอ่านจึงเป็นการรวบรวมข้อมูลวิธีหนึ่งที่จะนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการทดสอบสมมติฐานผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างพิถีพิถะระหว่าในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งมาจากหลาย ๆ แห่ง โดยพิจารณาว่าถูกต้องตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ นอกจากนั้น นอร์ริส (Norris, 1988) ได้กล่าวถึงวิธีวิทยาศาสตร์ที่มีใจความคล้ายคลึงกับนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้วว่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาโดยอาศัยเหตุผล รู้จักวิธีการตั้งคำถามอย่างฉลาด และสามารถค้นหาคำตอบได้โดยอาศัยวิธีการอ่าน ทั้งนี้จะใช้ทักษะการเขียนช่วยบันทึกเหตุการณ์ จึงกล่าวได้ว่าวิธีวิทยาศาสตร์ช่วยพัฒนาการอ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความคิดวิจารณ์หาเหตุผลได้มากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2552 ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 31 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 926 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดลาดเป้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 60 คน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากนั้นจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปกติ โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้ตั้งแต่ต้นจนจบการวิจัย และนักเรียนทั้งสองห้องมีความสามารถทางการเรียนใกล้เคียงกัน

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest control group design) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังนี้ (นิคม, 2543)

กลุ่มทดลอง	O_1	X	O_2
กลุ่มควบคุม	O_3	-	O_4

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

O₁ แทนการทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์

X แทนการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์

O₂ แทนการทดสอบหลังเรียนของกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์

O₃ แทนการทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

- แทนการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

O₄ แทนการทดสอบหลังเรียนของกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ จำนวน 8 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ จำนวน 8 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพ

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 : การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ ความคิด ไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

1.3 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.4 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์

1.5 ศึกษาขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนอ่าน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นปัญหา 2) ขั้นการวิเคราะห์ปัญหา 3) ขั้นการกำหนดคำตอบ 4) ขั้นการรวบรวมข้อมูล และ 5) ขั้นการสรุป

1.6 กำหนดเนื้อหา เวลาเรียน และกิจกรรมที่นำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้ 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

1.7 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 16 ชั่วโมง

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของภาษา เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ระดับ 0.88

1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน มาหาค่า E_1 และนำคะแนนจากการทำแบบทดสอบเมื่อเรียนจบตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน มาหาค่า E_2 ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) คือ 82.25/83.00

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านแบบปกติ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย สาระที่ 1 : การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ ความคิด ไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

2.3 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.4 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และคู่มือครูที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านแบบปกติ

2.5 ศึกษาขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบปกติซึ่งมีขั้นตอนในการสอนอ่าน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นสอน และ 3) ขั้นสรุป

2.6 กำหนดเนื้อหา เวลาเรียน และกิจกรรมที่นำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้ 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

2.7 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีอ่านแบบปกติ จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 16 ชั่วโมง

2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของภาษา เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล

จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ระดับ 0.84

2.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน มาหาค่า E_1 และนำคะแนนจากการทำแบบทดสอบเมื่อเรียนจบตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน มาหาค่า E_2 ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) คือ 81.67/82.11

3. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของบลูม โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3 ด้าน ประกอบด้วย ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ความสามารถด้านการสังเคราะห์ และความสามารถด้านการประเมินค่า

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา

(Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ระดับ 0.87

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. ตรวจคำตอบแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติรายข้อ เพื่อคัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) จากนั้นนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR 20 (พวงรัตน์, 2543) ได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.60 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.67

การดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่สอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และนักเรียนกลุ่ม การทดสอบมาตรฐานให้คะแนน

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนวัดลาดเป้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 30 คน ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และกลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนวัดลาดเป้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สมุทรสงคราม จำนวน 30 คนใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

3. ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อเรียนจบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง แล้วนำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าที (t-test)

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ รวมเวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent

2. เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติโดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent

3. เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ independent

ผลการศึกษา

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	30	15.333	1.268	
หลังเรียน	30	21.867	1.569	22.795**

** P < .001

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	30	15.033	1.519	
หลังเรียน	30	18.367	1.771	11.085**

** P < .001

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่หลังการทดลองนักเรียนกลุ่ม

ควบคุมที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	30	21.866	1.569	8.100**
กลุ่มควบคุม	30	18.366	1.771	

** P < .001

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้ เนื่องจากการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ เป็นวิธีสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักค้นหาคำตอบโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นการอ่านโดยการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า มีลำดับขั้นในการอ่านขั้นแรกคือ ปัญหาหรือข้อสงสัย ซึ่งในขั้นนี้เป็นขั้นเริ่มต้นของการอ่าน โดยกำหนดให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องตอนที่หนึ่ง แล้วค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งครูเป็นผู้คอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดข้อสงสัย จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา โดยให้นักเรียนบอกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในเรื่องตอนที่สอง โดยคิดตามเหตุผลและประสบการณ์ทางภาษาที่แต่ละคนมี ครูแจกแบบบันทึกกิจกรรมให้นักเรียนเขียนคำถามที่เกิดขึ้นและบอกเหตุผลในการทำนาย นักเรียนอาจกำหนดคำถามต่างกัน หากพิจารณาในขั้นนี้จะเห็นว่าเป็นการฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่องราวโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการอ่านเนื้อเรื่อง ตอนที่หนึ่ง เมื่อนักเรียนบันทึกคำถามเรียบร้อยแล้ว ครูแจกเนื้อเรื่องตอนที่สอง ให้นักเรียนอ่าน เมื่ออ่านจบแล้วให้ทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องว่าใกล้เคียงกับคำถามหรือไม่ อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วบันทึกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

และสรุปสาระสำคัญในตอนที่สอง ลงในแบบบันทึกกิจกรรม เมื่อนักเรียนเข้าใจเหตุการณ์สำคัญในตอนที่สอง และมีการอภิปรายเกี่ยวกับคำทำนายที่ตั้งไว้แล้ว จึงให้นักเรียนตั้งคำทำนายในตอนที่สามต่อไป และเมื่ออ่านจบแล้วให้ทำความเข้าใจในเรื่องว่าใกล้เคียงกับคำทำนายหรือไม่ อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วบันทึกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญในตอนที่สามพร้อมทั้งเขียนเนื้อเรื่องย่อ ลงในแบบบันทึกกิจกรรม เมื่อนักเรียนเข้าใจเหตุการณ์สำคัญในตอนที่สาม และมีการอภิปรายเกี่ยวกับคำทำนายที่ตั้งไว้แล้ว จะพบว่ามีการทำนายหลายข้อที่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในเรื่อง ครูให้นักเรียนเปรียบเทียบคำทำนายที่ตั้งไว้กับข้อมูลที่อ่านได้ โดยพิจารณาความถูกต้องหรือความใกล้เคียงกับเนื้อเรื่อง ให้นักเรียนนับจำนวนข้อของคำทำนายที่ตนได้ตั้งไว้ทั้งหมดเทียบกับจำนวนข้อของคำทำนายที่ทายถูกโดยนักเรียนที่ทายถูกร้อยละ 60 ขึ้นไป แสดงว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ทางภาษา มีความคิดวิจารณ์ รู้จักการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และรู้จักแก้ปัญหา

จะเห็นได้ว่าการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงศ์ (2549) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีวิทยาศาสตร์พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีวิทยาศาสตร์ มีพัฒนาการ

ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล (2548) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านแบบปกติ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองนั้น เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.84 ซึ่งถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพดี ทั้งยังใช้เนื้อหาเดียวกันในการสอนทั้งสองกลุ่ม นอกจากนั้นในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ยังเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักการที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ได้ และพัฒนาตนเองได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด เช่น การแสดงความคิดเห็น การอภิปราย กิจกรรมกลุ่ม การรายงานกลุ่ม การระดมพลังสมอง เป็นต้น จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เป็นเพราะการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนอ่าน ดังนี้ ขั้นที่ 1 คือ ปัญหา ซึ่งหมายถึง ข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการอ่าน ขั้นที่ 2 คือ การวิเคราะห์ปัญหา โดยการแยกปัญหาออกเป็นหัวข้อย่อยที่จะต้องรวบรวมรายละเอียดมาแก้ปัญหาขั้นนั้น ขั้นที่ 3 คือการกำหนดคำทำนายเหตุการณ์หรือสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในเรื่อง ขั้นที่ 4 คือ การรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาทดสอบคำทำนายที่ตั้งไว้ และขั้นที่ 5 คือ การสรุป จากการนำข้อมูลไปทดสอบคำทำนายว่าเหตุการณ์นั้นเป็นจริงตามคำทำนาย

หรือไม่ วิธีการอ่านในลักษณะนี้จึงเป็นการอ่านเพื่อฝึกการคิดวิจารณ์ค้นหาเหตุผลในสิ่งที่น่าจะเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาภรณ์ (2547) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง การใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า ความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนสูงกว่าของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะทุกขั้นตอนของวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนที่เน้นการค้นพบหรือเน้นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ให้นักเรียนได้รู้จักตั้งสมมติฐาน ทดลอง และสรุปผลนี้ เป็นสิ่งสำคัญเพราะนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้โดยผ่านการกระทำทางสมองต่อสิ่งที่กำลังค้นพบได้ดี (สมบัติ, 2545) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ (2546) ซึ่งทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการดำเนินการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ย ร้อยละ 89.43

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ” ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ มีความ

สามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนที่ครูจะนำวิธีวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการสอนอ่าน ควรมีการศึกษาขั้นตอนการสอนอย่างละเอียด เพราะในการสอนนั้นครูผู้สอนต้องเตรียมกิจกรรม เนื้อหาตรงกับความสนใจของนักเรียน และมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียน เนื่องจากพบว่า หากเนื้อหาน้อยเกินไปจะทำให้เด็กทำกิจกรรมได้เร็วและเหลือเวลามาก นอกจากนั้นถ้าใช้เนื้อหาที่ยากเกินไปจะทำให้เด็กที่อ่านไม่คล่องจะปฏิบัติกิจกรรมได้ช้ามาก และไม่สามารถทำกิจกรรมได้ทันตามเวลาที่กำหนด

2. ครูผู้สอนสามารถนำวิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้อีก เนื่องจากวิธีวิทยาศาสตร์เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียน 15

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการคิดตัดสินใจ

2. ควรมีการเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากขึ้น สำหรับในการทำการวิจัยครั้งต่อไป อาจใช้เวลา 1 ภาคเรียนหรือ 1 ปีการศึกษา เพื่อศึกษาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระยะเวลาที่มากขึ้น เพื่อดูผลการทดลองว่าเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

ธิดา โมสิกรัตน์ และนภลัย สุวรรณธาดา. 2544.

ภาษาไทย 1 การอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 10. โรงพิมพ์ชวน, กรุงเทพมหานคร.

นฤมล สวนพันธ์. 2548. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

นิคม ดังคะภิกพ. 2543. สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

เบญจมาภรณ์ กลิ่นพูน. 2547. การใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษา

ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.

พิมพ์ครั้งที่ 8. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ภาณุพงศ์ แสงดี. 2549ก. ผลการใช้วิธีวิทยาศาสตร์พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อ้างถึง Durkin, D. 1993. **Teaching Them to Read (bed)**. Ally & Bacon, Boston.

ภาณุพงศ์ แสงดี. 2549ข. ผลการใช้วิธีวิทยาศาสตร์พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อ้างถึง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2535. การสอนอ่านภาษาไทย. ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รัตนภรณ์ คำมูล. 2546. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏอุดรธานี.

สมบัติ การจนารักพงศ์. 2545. เทคนิคการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด. ชารอักษร, กรุงเทพมหานคร.

- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์. 2536. **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2543. **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพมหานคร. อ้างถึง Piaget, J. 1978. The language and the Thought of the Child. John Wiley, New York.**
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2535. **การสอนอ่านภาษาไทย. ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสรสงคราม. 2552ก. รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา. สมุทรสงคราม.**
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสรสงคราม. 2552ข. **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ปีการศึกษา 2551. สมุทรสงคราม.**
- อาจารย์ ขณระรัตน์. 2546. **การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้สารกัมมัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรมและสาขาพาณิชยกรรมวิทยาลัยเทคนิคพังงา จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- Norris, J.A. 1988. Using Communication Strategies to Enhance Reading Acquisition. **The Reading Teacher** 29(3): 158-166.